

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/159/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6613213009
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6613213009.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a členov senátu Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci žalobcu O. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z., K. II/XX, právne zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom Košice, Kuzmányho 29, IČO: 47 234 466, proti žalovanému Rapid life životná poisťovňa, a.s., so sídlom Košice, Garbiarska 2, IČO: 31 690 904, právne zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Daniel Blyšťan, s.r.o. so sídlom Košice, Rastislavova 68, IČO: 47 231 785, v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 8C/68/2013 - 170 zo dňa 25. 06. 2014, v spojení s dopĺňacím uznesením č. k. 8C/68/2013-242 zo dňa 02. 02. 2016,

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 68,46 € k rukám jeho právneho zástupcu do troch dní.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zrušil rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice, Alžbetina 41, sp. zn. 3C/2281/2012 zo dňa 19.01.2012 (ďalej v texte len „rozhodcovský rozsudok“), zároveň odložil vykonateľnosť tohto rozhodcovského rozsudku až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. V odôvodnení rozhodnutia okresný súd konštatoval, že medzi účastníkmi konania došlo k uzavretiu poisťnej zmluvy č. 4475200004 (ďalej v texte „Poisťná zmluva“), ktorá je spotrebiteľskou zmluvou uzavretou v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka, na základe ktorej žalovaný ako poisťovateľ konal v rámci predmetu svojej činnosti a žalobca ako spotrebiteľ túto uzavrel ako fyzická osoba. Z predloženej Poistnej zmluvy, rozhodcovského rozsudku, ani z vyjadrení účastníkov konania nevyplýva, že žalobca pri uzatváraní Poistnej zmluvy konal v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Predmetná Poistná zmluva bola vyplnená na vopred pripravenom predtlačenom tlačive žalovaného a Všeobecné poisťné podmienky (ďalej v texte „VPP“), ktoré sú v súlade s ustanovením § 788 ods. 3 Občianskeho zákonníka súčasťou zmluvy predstavovali taktiež formulárové tlačivo, ktoré žalobca nemohol žiadnym spôsobom meniť a teda ani ovplyvniť jeho obsah. Rozhodcovská doložka, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodol bolo naformulovaná vo VPP k poisťnej zmluve, v časti XV. - ROZHODCOVSKÉ KONANIE. Ide o rozsiahly text písaný malými písmenami na dvanástich stranách. Z časti XV. - ROZHODCOVSKÉ KONANIE bod 1.), 2.), a 8.) VPP však vyplýva, že poisťovňa a poisťník sa dohodli, že „všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom“. Rozhodcovské konanie sa zásadne riadi zákonom č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „Zákon o rozhodcovskom konaní“) s výlukami a odchylnou právnou úpravou vykonanou týmto článkom, štatútom rozhodcovského súdu a jeho rokovacím poriadkom. Podľa bodu 2.) poisťovňa, pokiaľ nepoverí osobitnú právnickú osobu zriadením alebo výberom špecializovaného stáleho rozhodcovského súdu, resp. nezriadi stály rozhodcovský súd, bude rozhodcovský súd vytvorený podľa potreby od prípadu k prípadu troma fyzickými osobami poverenými na výkon rozhodcu zo strany poisťovne. Svoj výslovný, bezvýhradný

a neodvolateľný súhlas s týmto vyjadruje poisťník podpisom týchto VPP. Podľa bodu 8.) dojednanie tohto článku má univerzálnu povahu a zaväzuje bezvýhradne všetkých právnych nástupcov zmluvných strán. Pri posudzovaní platnosti rozhodcovskej doložky okresný súd vychádzal z právnych záverov prijatých Najvyšším súdom SR v rozhodnutiach sp. zn. 6MCdo/9/2012, sp. zn. 6Cdo/1/2012 a sp. zn. 6Cdo/3/2013. Na základe vykonaného dokazovania mal následne okresný súd za preukázané, aj keby žalobca nebol podpísal Osobitné zmluvné dojednania č. 01/2007 k Poistnej zmluve, platila by XV. časť VPP „rozhodcovské konanie“ z ktorej vyplýva, že spory medzi účastníkmi budú riešené výlučne prostredníctvom rozhodcovského súdu, pričom VPP sú s poukazom na ustanovenie § 788 ods. 3 OZ súčasťou zmluvy. Aj keby žalobca mal pred podpisom Poistnej zmluvy možnosť oboznámiť sa so VPP, resp. osobitnými zmluvnými dojednania, v rámci ktorých je aj ustanovenie týkajúce sa riešenia sporov a tzv. rozhodcovská doložka, nemohol ovplyvniť obsah týchto zmluvných dojednaní a z tohto dôvodu rozhodcovskú doložku nemožno považovať za individuálne dojednanú (§ 53 ods. 2 OZ), pričom žalovaný ako dodávateľ nepreukázal opak. Zmluvné ustanovenia týkajúce sa rozhodcovskej doložky, ktoré ani nie sú súčasťou samotnej zmluvy, ale neprehľadných, drobným písmom písaných zmluvných dojednaní, resp. VPP preto nemožno považovať podľa okresného súdu za individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 OZ). Vzhľadom na uvedené mal za to, že v rámci rozhodcovského konania boli pri rozhodovaní porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa, minimálne ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách v Občianskom zákonníku, konkrétne ustanovenia § 53 OZ a už z tohto dôvodu je namieste žalobe na základe § 40 ods. 1, písm. j) Zákona o rozhodcovskom konaní vyhovieť. Podstatným dôvodom pre zrušenie rozhodcovského rozsudku však okresný súd určil dôvod vyplývajúci z ustanovenia § 40 ods. 1 písm. c) Zákona o rozhodcovskom konaní, keďže žalobca v tomto konaní namietal platnosť rozhodcovskej doložky, pričom súd toto zmluvné dojednanie vyhodnotil ako neprijateľné

a teda neplatné. Na základe vykonaného dokazovania (obsahu VPP, ako aj rozhodcovského rozsudku), je preukázané, že v prejednávanej veci bola porušená zásada rovnosti účastníkov, a to minimálne už pri výbere rozhodcu, s poukazom na to, že rozhodcovský súd vytvára podľa potreby od prípadu k prípadu poisťovňa, teda žalovaný, bez akejkoľvek možnosti poisťníka, teda žalobcu ovplyvniť kreovanie tohto orgánu, pričom už táto skutočnosť zakladá značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. V tejto súvislosti poukázal okresný súd na nálezh Ústavného súdu ČR sp. zn. IV. ÚS 2735/2011 zo dňa 3. 4. 2012, podľa ktorého právo na zákonného sudcu zaručené v čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd sa primerane vzťahuje aj na rozhodcovské konanie, pričom ak sa výber rozhodcu neurčil podľa transparentných pravidiel, nemôže byť akceptovateľný ani výsledok tohto rozhodovania. V súvislosti s nerovnováhou práv a povinností účastníkov konania, poukázal okresný súd aj na nálezh Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 2164/2010, a v tejto súvislosti navyše poukázal na rokovací poriadok arbitrážneho súdu, ktorý je vzhľadom na početnosť sporov rovnakého typu nepochybne žalovanému známy a z ktorého, podľa názoru súdu, jednoznačne vyplýva znevýhodnené postavenie spotrebiteľa oproti konaniu pred všeobecným súdom. Okresný súd preto považoval dojednanie rozhodcovskej doložky za neprijateľnú a teda neplatnú zmluvnú podmienku a s poukazom na ustanovenie § 40 ods. 1 písm. c) Zákona o rozhodcovskom konaní rozhodcovský rozsudok zrušil.

Na záver okresný súd odôvodnil, na základe akých skutočností nevypočul svedkyňu X B., ktorá ako sprostredkovateľka poistenia pôsobila pre žalovaného, a to z dôvodu, že sa oboznámil s jej svedeckou výpoveďou v konaní vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 13C/60/2013, ktorá sa týkala jej výkonu činnosti ako sprostredkovateľky poisťných zmlúv pre žalovaného.

O odložení vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku rozhodol okresný súd podľa § 40 ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní.

Žalovanému okresný súd určil povinnosť zaplatiť Slovenskej republike súdny poplatok v sume 331,50 € v zmysle § 4 ods. 2 písm. za) Zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len v texte len „Zákon o súdnych poplatkoch“), ako aj v zmysle § 2 ods. 2 prvá veta tohto zákona v spojení s položkou 3 písm. c) Sadzobníka súdnych poplatkov, keď v tejto súvislosti poukázal i na uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica č. k 15Co/185/2013-144 zo dňa 13. 06. 2013.

O trovách konania rozhodol okresný súd dopĺňacím uznesením č. k. 8C/68/2013 - 242 zo dňa 02. 02. 2016, ktorým žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy právneho zastúpenia vo výške 906,95 € k rukám právneho zástupcu žalobcu, aplikujúc ust. § 142 ods. 1 O. s. p. Keďže žalobca mal vo veci plný úspech v spojení s konaním mu vznikli trovy právneho zastúpenia, ktoré okresný súd považoval za účelné, preto ich vo vyššie uvedenom rozsahu priznal úspešnému žalobcovi.

Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej 15 dňovej lehote (§ 204 ods. 1, veta prvá, O. s. p.) odvolanie žalovaný, a to v celom rozsahu. Namietal, že vo výroku napadnutého rozhodnutia absentuje z akého zákonného dôvodu súd zrušil rozhodcovský rozsudok, preto táto okolnosť spôsobuje nepreskúmateľnosť a nesprávnosť napadnutého rozsudku. Nie je zrejmé, ktorý orgán má vo veci ďalej konať, ak po prípadnom jeho zrušení má ďalej vo veci samej konať buď rozhodcovský súd alebo všeobecný súd, čo však závisí od dôvodov zrušenia rozhodcovského rozsudku. Navyiac, odôvodnenie rozhodnutia nie je záväzná, záväzný je len výrok - petit rozhodnutia, v ktorom uvedenie dôvodu zrušenia rozhodcovského rozsudku v zmysle zákona o rozhodcovskom konaní absentuje. Odôvodnenie je aj nezrozumiteľné, nakoľko rovnaké skutkové okolnosti súd vyhodnotil ako údajné dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. c), j) aj h). Ďalšou odvolacou námietkou bola skutočnosť, že súd v konaní porušil zásadu rovnosti účastníkov v dôsledku toho, že konal napriek tomu, že nebol zaplatený súdny poplatok. Súd umožnil, aby sa v súdnom konaní domáhal svojich práv žalobca napriek tomu, že nespĺnil zákonom stanovené podmienky na to, aby súd mohol vo veci konať a rozhodnúť. Okresnému súdu vytkol, že nevykonal dokazovanie a v dôsledku tejto skutočnosti nebol vôbec zisťovaný skutkový stav. Pre rozhodnutie okresného súdu má nepochybne význam aj skutková otázka, ako došlo k uzatváraniu poistnej zmluvy a rozhodcovskej doložky, keďže žalovaný trval a trvá, okrem iného aj na tom, že rozhodcovská doložka bola uzavretá individuálne. Súd nevykonal také dôkazy, ktoré by mohli tento skutkový stav objasniť. Žalovaný má totiž právo klásť žalobcovi otázky a vyjadriť sa k jeho tvrdeniam prípadne navrhnúť aj dôkazy, ktoré by tvrdenia účastníka vyvracali či potvrdzovali. Sám navrhol vykonanie dôkazu výsluchom svedka - sprostredkovateľky poistenia, avšak ani tento dôkaz súd nevykonal, naopak oboznámil sa len so zápisnicou o výsluchu svedkyne p. Z.XXC vo veci vedenej na Okresnom súde Lučenec sp. zn. 13C 60/2013, ale výsluch svedkyne v inom konaní nie je možné považovať za dôkaz v tomto konaní, preto postupom súdu boli žalovanému jeho procesné práva odňaté. Tým, že súd v konaní nevypočul žalobcu, ani navrhovaných svedkov, neumožnil žalovanému využiť práva podľa § 123 a § 126 O. s. p., preto nemohlo dôjsť k riadnemu zisteniu skutkového stavu a napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný, preto celé konanie trpí vadou spočívajúcou v porušení rovnosti účastníkov, ako aj vadou spočívajúcou v tom, že súd porušil právo účastníkov na spravodlivý proces a prístup k súdu. Okresný súd si podľa neho nespĺnil ani jeho povinnosť vyplývajúcu z ust. § 118 ods. 2 O. s. p., informovať oboch účastníkov konania o svojich skutkových a právnych záveroch, aby títo mohli následne v rámci zásady kontradiktórnosti podávať svoje návrhy. Závery súdu o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky sú nedôvodné a v rozpore so skutkovým stavom. Zdôraznil, že žalobca rozhodcovskú doložku oddelenú od textu poistnej zmluvy aj VPP, vlastnoručne a bez nátlaku podpísal, aj keď tak nemusel urobiť. Súd teda nemá skúmať hypotetickú situáciu, čo by bolo keby niečo žalobca nepodpísal, pretože skutkový stav je taký, že žalobca rozhodcovskú doložku podpísal. Žalobca podmienku týkajúcu sa rozhodcovskej doložky mohol ovplyvniť a to tak, že by jednoducho osobitné zmluvnú dojednanie obsahujúce rozhodcovskú doložku nepodpísal. Naopak, žalobca písomne prejavil svoju vôľu smerujúcu k uzavretiu rozhodcovskej doložky. Uzavretie poistenia nebolo viazané na podpis rozhodcovskej doložky, teda podpis rozhodcovskej doložky nebol podmienkou uzavretia poistenia. Žalobca mal dostatok priestoru pri uzatváraní poistnej zmluvy a možnosť na výber, či osobitné zmluvné dojednania svojím podpisom prijme alebo nie, a tým bol naplnený základný zmysel a účel § 53 ods. 2 OZ, zabrániť tomu, aby spotrebiteľ bol nútený pristúpiť k zmluvnému dojednaniu, s ktorým nesúhlasí len preto, že je neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, ktorú chce uzavrieť, avšak nie je mu daná možnosť ovplyvniť obsah tohto dojednania, napr. ho od zmluvy oddeliť alebo zmluvu podpísať bez takéhoto dojednania. Ak okresný súd považoval dojednanie o rozhodcovskej doložke za neprimerané, nepostačí, aby z neho vyplývala len nerovnosť v právach a povinnostiach, ale aby táto nerovnosť bola značná. Súd porušil svoju povinnosť vykonať test primeranosti podmienky, a preto je napadnutý rozsudok nepreskúmateľný a nezákonný. Na záver poukázal na rozhodnutie ESD C-472/11. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že s rozhodnutím okresného súdu, ako aj s jeho odôvodnením v plnom rozsahu súhlasí, nakoľko rozhodnutie, ako aj postup súdu pri jeho vydávaní sú zákonné a dôvody odvolania nie sú dané. Ak žalovaný namietal, že vo výroku rozhodnutia okresného súdu absentuje uvedenie zákonného dôvodu, na základe ktorého došlo k zrušeniu rozhodcovského rozsudku uviedol, že túto náležitosť petitu žaloby neustanovuje Občiansky súdny poriadok ani zákon o rozhodcovskom konaní. Naopak, výrok okresného súdu je dostatočne jasný, určitý, zrozumiteľný ako i preskúmateľný

a vykonateľný. Navyše obdobne formulované výroky sú štandardne formulované vo výrokoch rozhodnutí všeobecných súdov Slovenskej republiky rôznych stupňov. Zdôraznil, že okresný súd neporušil zásadu rovnosti účastníkov konania, ak konal vo veci samej bez toho aby bol zaplatený súdny poplatok z návrhu, pretože žalobca bol od tejto povinnosti oslobodený zo zákona. Okresný súd dostatočným spôsobom zistil skutkový stav, ak sa oboznámil s výpoveďou sprostredkovateľky A. F., ktorý vypovedala ako svedkyňa v inom konaní na Okresnom súde Lučenec a v rámci svojej výpovede sama uviedla, že nevedela o rozhodcovskej doložke, a teda, svojich klientov o nej neupovedomovala. Z vykonaného dokazovania, ale aj vzhľadom na väčšie množstvo sporov a zo skutočností súdu známych mu z jeho činnosti bolo známe, že sprostredkovatelia poistenia pracujúci pre žalovaného, ako bola pani F., absolútne netušili o obsahu a podstate rozhodcovských doložiek obsiahnutých vo VPP. Opätovne v písomnom vyjadrení poukázal na svoje postavenie ako postavenie spotrebiteľa, teda práve žalovaný mal preukázať ako bol spotrebiteľ informovaný o rozhodcovskom konaní ako inštitúte, o jeho rozdiely v porovnaní so súdnym konaním, o rokovacom poriadku rozhodcovského súdu a o možnostiach zmeny, resp. úpravy rozhodcovskej doložky a ďalších podstatných veciach. Rozhodcovská doložka bola dohodnutá už podpisom poistnej zmluvy, keďže sa v nej výslovne uvádzalo, že jej súčasťou sú ako predtlačенý formulár VPP, a teda aj rozhodcovská doložka obsiahnutá v časti XV.,

a to bez ohľadu na to, že účastníci podpísali aj osobitné zmluvné dojednania taktiež formou predtlačенého formuláru, odkazujúce na tú istú rozhodcovskú doložku uvedenú v poistných podmienkach. V dôsledku uvedeného nemal nijakým spôsobom možnosť ovplyvniť obsah neprijateľného zmluvného dojednania rozhodcovskej doložky, pretože touto by bol viazaný aj v prípade, ak by osobitné zmluvné dojednania nepodpísal a dokonca aj vtedy, ak by nepodpísal ani VPP. Listinný dôkaz - Záznam o požiadavkách a potrebách klienta nesvedčí o poučení poisteného o význame a obsahu rozhodcovskej doložky. Tento záznam sa týka výslovne potrieb klienta v súvislosti s uzavretím poistnej zmluvy a jediná zmienka o rozhodcovskom konaní je len v tom zmysle, že v prípade sporov je možné využiť rozhodcovské konanie na ich riešenie. Navrhol preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správny v celom rozsahu potvrdil.

Odvolací súd priority skúmal, či zo strany okresného súdu nedošlo k postupu, ktorým by bola odňatá možnosť účastníkovi konať pred súdom, ak okresný súd nevykonal dôkaz výsluchom žalobcu, ani ním navrhovanej svedkyne, čím podľa tvrdení žalovaného mu odňal jeho právo na spravodlivý súdny proces.

Procesný postup okresného súdu, ktorý prejednal vec na nariadenom pojednávaní dňa 10. 09. 2014 bez účasti žalobcu, považuje odvolací súd za vecne správny, ak z obsahu spisu vyplýva, že dôkaz - výsluch žalobcu sudca nevykonal z dôvodu, že žalobca bol v konaní právne zastúpený advokátom, ktorý bol splnomocnený ku všetkým jeho právnym úkonom, a pokiaľ bolo potrebné, aby sa žalobca v konaní vyjadroval, vedel sa vyjadriť aj jeho právny zástupca, pričom otázky žalobcovi nebolo možné klásť, ak nebol prítomný na pojednávaní ani žalovaný. Uvedené vyplýva zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 25. 06. 2014. Vykonanie tohto dôkazu nebolo možné aj vzhľadom na neprítomnosť samotného žalovaného, ktorý sa z neúčasti na pojednávaní, a to opakovane ospravedlnil (dňa 28. 05. 2014, 25. 06. 2014).

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký nežiadúci postup súdu v prejednávaní veci, ktorým súd účastníkovi konania znemožní realizáciu tých práv, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Táto vada je významná najmä vtedy, ak by súd postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi, a tým by odňal účastníkovi jeho procesné práva.

Okresný súd rozhodol na pojednávaní dňa 25. 06. 2014 v neprítomnosti žalobcu a rozhodol, že dôkaz výsluchom žalobcu nevykoná z dôvodu, že žalobca je v konaní právne zastúpený advokátom, ktorý je splnomocnený ku všetkým právnym úkonom, preto sa vie vyjadriť ku všetkým skutočnostiam týkajúcim sa predmetu veci, a súčasne rozhodol, že nevykoná výsluch svedkyne C.XX.z dôvodu, že vykonanie tohto dôkazu nie je nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci samej, ak sa s jej výpoveďou oboznámil z konania vedeného na okresnom súde v obdobnej veci (sp. zn. 13C/60/2013), a ktorá výpoveď postačovala na právne posúdenie dojednania v poistnej zmluve týkajúceho sa rozhodcovskej doložky a uvedené skutočnosti vyplývajú aj z ďalších listinných dôkazov a písomných vyjadrení. Odvolací súd

nepovažoval postup okresného súdu za taký, ktorým by bolo porušené jeho právo, ak okresný súd rozhodol vo veci samej, prihladajúc na obsah spisu a dosiaľ pred ním vykonané dôkazy. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na to, že rozhodnutím vo veci samej v neprítomnosti žalobcu bez splnenia predpokladov pre takýto postup, by mohlo dôjsť eventuálne k porušeniu procesných práv samotného žalobcu, nie však žalovaného. Vo vzťahu k žalovanému nedošlo k odňatiu jeho práv konať pred súdom, keďže v konaní aj prostredníctvom svojho právneho zástupcu mal možnosť si uplatniť všetky svoje procesné práva a sám právny zástupca žalovaného sa z neúčasti na pojednávaní ospravedlnil, pričom neuviedol, že by mu akákoľvek iná prekážka bránila v možnosti zúčastniť sa pojednávania dňa 25. 06. 2014, ak navyše svoju neúčasť ospravedlnil emailom, ktorý bol okresnému súdu doručený v deň pojednávania. Ani z obsahu ospravedlnenia neúčasti na pojednávaní žalovaného zo dňa 25. 06. 2014 pre odvolací súd nevyplýva žiadna prekážka, ktorá by žalovanému bránila zúčastniť sa pojednávania, preto ani takýmto postupom nedošlo k odňatiu jeho práv konať pred súdom. Navyše, k uvedenému odvolací súd poznamenáva, že súd v občianskom súdom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O. s. p.) a nie účastníkov konania. Nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení, nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O. s. p. (viď R 37/1993). Ak okresný súd upustil od osobného výsluchu žalobcu, ako aj svedkyne, nakoľko mal za dostatočné vyjadrenie jeho právneho zástupcu, resp. bol oboznámený s jeho písomnými podaniami adresovanými súdu, išlo o právo súdu posúdiť, či dokazovanie vykonané pred rozhodnutím vo veci samej, je dostatočným pre posúdenie žaloby.

I keď čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej v texte len „dohovor“) zaručuje právo na spravodlivé súdne konanie, neustanovuje žiadne pravidlá pre prípustnosť dôkazov alebo spôsobov, ktorým majú byť posúdené; tieto záležitosti preto musia byť primárne upravené vnútroštátnym právom a vnútroštátnymi súdmi. Ústava SR neupravuje prípustnosť dôkazov, ale ponecháva jej úpravu na príslušné zákony, spravidla na procesné kódexy. Takisto význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania sú otázky, ktorých posúdenie je zásadne v právomoci toho orgánu, ktorý rozhoduje o merite návrhu - inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03).

Občiansky súdny poriadok ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd ale nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a záver o tom, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O. s. p.), a nie účastníkov konania. Treba dodať, že aj podľa judikatúry ústavného súdu nepatrí do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

K námietke žalovaného, že v konaní bola porušená zásada rovnosti účastníkov konania spočívajúca v tom, že umožnil žalobcovi, aby sa tento v súdnom konaní domáhal svojich práv napriek tomu, že zo strany žalobcu nebol zaplatený súdny poplatok, odvolací súd uvádza nasledovné:

Postupom okresného súdu, ktorý rozhodol bez toho, aby došlo k zaplateniu súdneho poplatku z návrhu došlo v súlade so zákonom, ak žalobca bol v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku oslobodený z povinnosti platiť súdne poplatky v zmysle § 4 ods. 2 písm. za) Zákona o súdnych poplatkoch, v dôsledku čoho následne podľa § 2 ods. 2, veta prvá citovaného zákona prešla poplatková povinnosť na neúspešného žalovaného, ktorému bola táto povinnosť uložená rozhodnutím okresného súdu zo dňa 25. 06. 2014 v zmysle položky 3 písm. c) Sadzobníka súdnych poplatkov. V žiadnom prípade preto neobstojí námietka žalovaného o porušení zásady rovnosti účastníkov, ak okresný súd postupoval v súlade so zákonom.

Žalovanému okresný súd umožnil využiť všetky svoje práva v zmysle ust. § 123

a § 126 O. s. p., avšak k realizovaniu týchto nedošlo okrem iného aj v dôsledku toho, že žalovaný sa opakovane z neúčasti na pojednávaní ospravedlnil, nie je možné uvedené považovať za nesprávny procesný postup okresného súdu, ak tento vyvolal aj sám žalovaný, ktorý sa svojou osobnou neprítomnosťou na pojednávaní dňa 25. 06. 2014 svojich práv takýmto spôsobom vzdal. Vzhľadom na uvedené sú námietky žalovaného, že rozhodnutie súdu nie je odôvodnené a že postup súdu možno hodnotiť ako odnímajúci účastníkovi konať riadne pred súdom a porušujúci právo na spravodlivý súdny proces, neopodstatnené.

Následne odvolací súd pristúpil k preskúmaniu rozhodnutia okresného súdu vo veci samej.

Podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Vyššie uvedené citované zákonné ustanovenie § 219 O. s. p. umožňuje odvolaciemu súdu potvrdiť rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak je vo výroku vecne správne (§ 219 ods. 1), pričom odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je nielen vo výroku, ale aj pokiaľ ide o jeho odôvodnenie presvedčivé a správne. Súd prvého stupňa sa totiž v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal so všetkými námietkami uplatňovanými v priebehu prvostupňového konania, preto by odôvodnenie odvolacieho súdu bolo iba kopírovaním vecne správnych dôvodov, v dôsledku čoho pristúpil odvolací súd k vypracovaniu tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s vysloveným právnym záverom súdu prvého stupňa uvedeným v odôvodnení napadnutého rozsudku, podľa ktorého poisťná zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania je zmluvou spotrebiteľskou. V rámci poisťnej zmluvy bol zakomponovaný inštitút rozhodcovského konania, rozhodcovská doložka nebola dojednaná individuálne, preto aj keď mal žalobca možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy so zmluvnými ustanoveniami nemohol ovplyvniť ich obsah. Okolnosť, či by v danom prípade podpísal, resp. nepodpísal osobitné zmluvné dojednania nie je právne relevantná, keďže

aj v prípade pokiaľ by osobitné zmluvné dojednania nepodpísal, platila by časť XV. VPP,

a to, že všetky vzájomné spory a sporné nároky účastníkov budú riešené pred rozhodcovským súdom. Z týchto dôvodov preto okresný súd dôvodne považoval dojednanie rozhodcovskej doložky za neprijateľnú a teda neplatnú zmluvnú podmienku a s poukazom na ustanovenie

§ 40 ods. 1 písm. c) Zákona o rozhodcovskom konaní, rozhodcovský rozsudok zrušil. Okresný súd výslovne konštatoval, že pri rozhodovaní o platnosti rozhodcovskej doložky vychádzal z právnych záverov prijatých Najvyšším súdom SR v rozhodnutiach sp. zn. 6MCdo/9/2012, sp. zn. 6Cdo/1/2012 a sp. zn. 6Cdo/3/2013, z ktorých rozhodnutí výslovne uviedol právne závery týkajúce sa (ne)platnosti rozhodcovskej doložky. Zdôraznil, že žalobca nemohol ovplyvniť obsah zmluvných dojednaní, teda ani osobitných zmluvných dojednaní,

a z tohto dôvodu rozhodcovskú doložku nemožno považovať za individuálne dojednanú, pretože žalovaný ako dodávateľ nepreukázal opak. Zmluvné ustanovenia týkajúce sa rozhodcovskej doložky, ktoré ani nie sú súčasťou samotnej zmluvy, ale neprehľadných, drobným písmom písaných zmluvných dojednaní resp. VPP, nemožno považovať za individuálne dojednané.

Okresný súd preto správne zdôraznil, že za neprijateľnú podmienku uvedenú v spotrebiteľskej zmluve sa považuje ustanovenie, ktoré vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Možnosť, aby žaloba voči spotrebiteľovi bola podaná na všeobecný súd je vylúčená, pokiaľ bolo medzi účastníkmi výslovne dojednané, že spory medzi účastníkmi budú riešené výlučne prostredníctvom rozhodcovského súdu a uvedenú skutočnosť už spotrebiteľ nemohol ovplyvniť. V tejto súvislosti preto odvolací súd v celom rozsahu odkazuje na odôvodnenie rozhodnutia na str. 9 až 11.

Zhodne s okresným súdom odvolací súd konštatuje, že v tejto prejednáwanej veci z listín predložených účastníkmi konania nevyplýva, že by žalobca ako spotrebiteľ mohol v čase uzavretia poisťnej zmluvy odmietnuť rozhodcovskú doložku bez toho, aby tým bola právne dotknutá XV. časť VPP, ktoré tvorili súčasť poisťnej zmluvy. K mechanizmu uzatvárania poisťnej zmluvy svedkyňa Y.v inom konaní v obdobnej veci uviedla, že špeciálne jednotlivé ustanovenia zmluvy s poistenými nepreberali, ani ich nevysvetľovali. Výslovne konštatovala, že zmluva sa musela podpísať vo všetkých kolónkach, ktoré boli vyznačené, ak to tak nebolo, zmluva im bola vrátená s tým, že ju je potrebné podpísať ešte aj v

tých kolónkach, ktoré boli podpísané neboli a až tak poisťnú zmluvu poisťovateľ uznal. Sama nevedela vysvetliť čo je rozhodcovská doložka, lebo v tomto smere ani nebola školená.

Okresný súd teda dospel k správne mu záveru, že žalobca nemal možnosť v čase uzatvorenia poisťnej zmluvy, zmeniť obsah tejto zmluvy, resp. zmeniť obsah VPP, a to časť XV. pod názvom ROZHODCOVSKÉ KONANIE, preto rozhodcovskú doložku, ktorá tvorí súčasť VPP, nie je možné podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka považovať za individuálne dojednanú. Žalovaným formulovaná rozhodcovská doložka znemožňovala žalobcovi brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Predmetnou rozhodcovskou doložkou došlo k narušeniu rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech spotrebiteľa - žalobcu. Práve z tohto dôvodu bola rozhodcovská doložka neprijateľnou zmluvnou podmienkou tak, ako na to dôvodne poukázal okresný súd vo svojom rozhodnutí, a teda podmienkou neplatnou v zmysle § 53 ods. 5 OZ. Listinný dôkaz - Záznam o požiadavkách a potrebách klienta nesvedčí o poučení poisteného o význame a obsahu rozhodcovskej doložky. Tento záznam sa týka výslovne potrieb klienta v súvislosti s uzavretím poisťnej zmluvy a jediná zmienka o rozhodcovskom konaní je len v tom zmysle, že v prípade sporov je možné využiť rozhodcovské konanie na ich riešenie. Účastníci podpísali aj osobitné zmluvné dojednania, ktoré malo taktiež formu predtlačeneho formuláru, odkazujúceho na tú istú rozhodcovskú doložku uvedenú v poisťných podmienkach. Žalobca ani obsah osobitného dojednania nemohol ovplyvniť a navyiac nemal nijakým spôsobom možnosť ovplyvniť obsah neprijateľného zmluvného dojednania rozhodcovskej doložky, pretože touto by bol viazaný aj v prípade, ak by osobitné zmluvné dojednania nepodpísal. Dojednanie zmluvných strán o právomoci rozhodcovského súdu by malo charakter individuálne zmluvnej podmienky vtedy, ak by odporca predložil žalobcovi návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy v takej podobe, aby z neho bolo dostatočne zrejmé, že žalobca mal možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh na riešenie sporov v rozhodcovskom konaní bez toho, aby svojím rozhodnutím ovplyvnil uzatvorenie samotnej poisťnej zmluvy, ako aj to, že dlžníkovi - poisťníkovi boli poskytnuté jasné a zrozumiteľné informácie, čo znamená riešenie sporov v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť akceptovaná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. V danom prípade z návrhu rozhodcovskej zmluvy nevyplýva, že spotrebiteľ mal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej rozhodcovskej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Formuláciou rozhodcovskej zmluvy bolo žalobcovi odňaté právo slobodnej voľby uplatnenia či bránenia svojho práva medzi všeobecným súdom

a rozhodcovským konaním, no aj právo slobodného výberu konkrétneho rozhodcovského súdu, ktorý by spor z danej spotrebiteľskej zmluvy podľa voľby spotrebiteľa rozhodol. Takéto zmluvné dojednanie reálne vytvára značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a to v neprospech spotrebiteľa, keď nemožno navyše opomíňať, že ak je rozhodcovská zmluva súčasťou viacerých formulárov predložených spotrebiteľovi na podpis navyše uzatvorená nie v čase „zvýšenej bdelosti“ spotrebiteľa, ale na začiatku zmluvného vzťahu, vzniká nezanedbateľné nebezpečenstvo, že spotrebiteľ nepoukáže na jeho nekalosť, či už v dôsledku svojej nevedomosti alebo nečinnosti. Pri ochrane spotrebiteľa preto v súvislosti s rozhodcovskou zmluvou je nevyhnutné, aby spotrebiteľ mal možnosť požiadať všeobecný súd o ochranu, okrem, ak si rozhodcovský súd osobitne nevyjednal (výslovne si ho želal).

Okresný súd teda dospel k správne mu záveru, že žalobca dôvodne uplatňoval nárok na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. c) Zákona o rozhodcovskom konaní, s ktorým právny záverom sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil. Keďže uvedený dôvod pre zrušenie rozhodcovského rozsudku považoval odvolací súd za naplnený v zmysle ust. § 40 ods. 1 písm. c) Zákona o rozhodcovskom konaní, posudzovanie ostatných dôvodov pre zrušenie rozhodcovského rozsudku odvolací súd nepovažoval za dôvodné a ani hospodárne. Okresný súd výslovne uviedol, že „podstatným dôvodom pre zrušenie rozhodcovského rozsudku je dôvod vyplývajúci ustanovenia § 40 ods.1 písm. c) Zákona o rozhodcovskom konaní, keďže žalobca v tomto konaní namietal platnosť rozhodcovskej zmluvy, pričom súd toto zmluvné dojednanie vyhodnotil ako neprijateľné a teda neplatné.“ Zákon o rozhodcovskom konaní totiž neobsahuje poradie, či prioritu dôvodov zrušenia rozhodcovského rozsudku.

Odvolací súd preskúmaním veci, oboznámením sa s obsahom spisu a so všetkými podaniami doručenými účastníkmi konania do spisu aj v priebehu odvolacieho konania dospel k záveru, že okresný súd dostatočne zistil skutkový stav, vec správne skutkovo aj právne posúdil, a vo veci správne rozhodol. Všetky skutkové zistenia a závery o nich, ktoré z týchto zistení vyvodil, ako aj ich právne posúdenie, okresný súd podrobne uviedol a vysvetlil v odôvodnení svojho rozhodnutia. Žalovaný v

odvolaní neuvádza žiadne nové skutočnosti, ani dôvody, ktoré by boli významné a odôvodňovali by iné, resp. také rozhodnutie, na základe ktorého by súd mal povinnosť rozhodnutie okresného súdu zmeniť, prípadne ho zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie. Ak žalobca nepovažoval rozhodcovskú doložku za individuálne dojednanú (§ 53 ods. 2 OZ) bolo povinnosťou žalovaného preukázať opak, ktorá povinnosť mu vyplýva z postavenia dodávateľa (§ 53 ods. 3 OZ). Aj vzhľadom k tomuto záveru preto odvolací súd uzatvára, že odvolanie žalovaného napriek tomu, že je zbytočne rozsiahle, nebolo v žiadnom jeho bode dôvodným a v odôvodnení rozhodnutia sa odvolací súd zamerlal len na argumenty, ktoré sú z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považované za rozhodujúce, pretože všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Pokiaľ ide o okresný súd, tento stručne a jasne objasnil skutkový, ako i právny základ rozhodnutia, ktorý postačoval pre záver o tom, že nárok žalobcu je dôvodný.

Dopĺňacie uznesenie o trovách prvostupňového konania zo dňa 02. 02. 2016 nebolo odvolaním napadnuté, nad rámec uvedeného odvolací súd konštatuje, že ide o rozhodnutie vecne správne.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací v zmysle ust. § 142 ods. 1

O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p., teda podľa úspechu v odvolacom konaní. Žalobca bol v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešný, preto mu súd priznal náhradu trov odvolacieho konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby, a to vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 21. 01. 2015 vo výške 60,07 € v zmysle § 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej v texte len „vyhláška“) + 1 x režíjny paušál vo výške 8,39 € v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania spolu vo výške 68,46 €, a to k rukám jeho právneho zástupcu v zmysle ust. § 149 ods. 1 O. s. p. do troch dní.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho senátu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.